

A puma éve

**Szabó Klára Petra:
Hadd oldjam meg
az örületet, ami
összezavar téged**

Viltin Galéria,
2022. V. 4. – VI. 11.

Szeretjük a történeteket. A folyamatos narratíva, a közös legendaképzés közösségi ragasztóanyag – egyéni szinten identitásképző. Szabó Klára Petra vizuális naplói pedig a legintimebb módon tárulkoznak fel a meghívott voyeurök számára.

Szabó 2010-es munkáján egy kulcslyukon keresztül láthatjuk, ahogy a művész pigmentmása magányosan tesz-vesz, kávéfőz, melyet magában fogyaszt el a két-személyes asztalnál. *The only thing standing in between you and me is reality.*¹ Az animált akvarell valóságérte-

sége elidegenít, bizonytalanságot gerjeszt – miközben fel is bátorít, feljogosít a leselkedésre. Kényelmetlenül intim és bensőséges a néző számára – mint a tiltott gyümölcs. Az erőviszonyok egyértelműek: a kulcslyukon keresztül én látom a nőt, de ő nem tudja, hogy figyelik. A valóság azonban elválaszt.

Szabó Klára több mint tíz évvel ezelőtti munkája lehetne akár a Covid-időszak tipikus mementója is. A paszszív megfigyelt (nő) szerepe az elmúlt évek alkotásaiban azonban átfordul egy aktív introspekcióba. Felborulnak

SZABÓ Klára Petra:
A Gyűjtő-sorozat,
Szörny, részlet
A művész jóvoltából
↓

SZABÓ Klára Petra:
Jöjjön a széllet, 2020
 akvarell, kollázs,
 papír
 36×64 cm
 A művész jóvoltából
 ←

és elmosódnak a határvonalak megfigyelt és megfigyelő között, ahogy a kép visszanéz. A művész önmagát ábrázolja, mutatja be, szedi lajstromba – legtöbbször arctalanul –, és önarcképe szólítja meg saját nézőjét. Konfrontálódik befogadjával kihívóan. Az erőviszonyok megfordultak, és a valóság már kevésbé választ el, amely a nézőre tekintve kényelmetlenebb helyzetet.

A Viltin Galériában nemrég bezárt, *Hadd oldjam meg az örületet, ami összezavar téged*² című kiállítása szorosan követi a szintén ezekben a terekben bemutatott korábbi tárlat³ anyagát, a *Gyűjtő*- és *Black Boks*-sorozatok logikáját. Ezeken az alkotásokon a művész egyrészt elviseli a korára, női és házasságon belüli szerepére és feladataira vonatkozó megállapításokat (*Black Box*); másrészt passzívan elszenvedti saját vizsgálódásait, ahogy meztelenségében kiszolgáltatva, biológiai mintagyűjteményeket imitálva kipreparálja saját bizonytalanságait, félelmeit és az ezek hálójából félelmen kirajzolódó vágyait (*Gyűjtő*). A kiállítás tagadó vagy mentegető címe (*Semmit magamról*)³ jól leírja Szabó Klára magaslati pontról vizsgálódó szándékát. Ez a távolságtartás és passzivitás semmivé foszlik a művész új kiállításának immár poszt-Covidnak tekinthető időszakban készült alkotásaival.

Látszólag két fő vonulata van a tárlatnak: a *Gyűjtő*-sorozatban magatehetetlen testrészekből és torzók-ból komponált kollázsok, illetve az atipikusnak is tekinthető tájképek. A kiállítás rendezése egyértelművé teszi a képek szétválaszthatatlanságát. Sokak számára volt menekvés egy-egy természetfilm az általános karantén alatt. A vágyakozás helyei, ahova el lehet szökni, egy-egy másik világ. Szabó Klára képein a tájkép aktivizálódik, és a vágyak titkos paradicsomaként jelenik meg, melybe a festő visszavonulhat. Ugyanakkor a kiállítás kontextusában a táj és a női test között óhatatlanul is párhuzam alakul ki.

A tárlat egyértelműen a Covid-periódus alatti izolációt dolgozza fel egy olyan aspektusból, melyről ritkábban esik szó. Ez az emberi és fizikai kapcsolat, az intimitás hiánya és az abból fakadó szexuális frusztráció. A *Gyűjtő*-ből ismert tekintet tárgyai meglevenednek, és olyan narratív eszközökké válnak, amelyek alakítják a történetet, nem pedig elszenvedik az eseményeket. Szabó Klára Petra átugorja a kulcslyuk és az asztal közötti távolságot, és a női testet már nem a szexualitás passzív tárgyaként mutatja be. Ahogy a tájképek sem tartalomtól mentes képekként jelennek meg (mint azt eredetileg a festészeti témák hierarchiája definiálta), hanem önmaguk esszenciájának hordozóiként. A valójában mélyen emberi vágyak és szükségletek bemutatása nem attól hat provokatívan, hogy mindent feltár. A megszokott ábrázolási módot megfordítja és belehelyezkedik: a művész aktív szexuális lényként ismeri fel magát, és ezzel szembesíti a nézőt. A festmények kihívóak, pimaszok és agresszívan fordulnak felénk. A hatást a tekintet irányának és tárgyának megfordításával éri el. A *magány árnyalatain*⁴ a képablakban megjelenő művész alakja zavarba ejtő – nem a meztelen keblek miatt, hanem a nézőpont sugallta pozícióból fakadóan. (Ugyanakkor az ablakkívágat több konnotációval szolgálhat, főleg a feldolgozott téma és időszak által fellendült internetes videóbeszélgetések és a digitális pornóipar tükrében.)

Hogy mennyire a tekintet és percepciónk mechanizmusairól (is) szól ez a kiállítás, azt jól példázza *A puma éve*:⁵ az álmok és a mindent megengedő éjszakák kék háttérben a női testek közé simul be egy szépen ábrázolt fallosz, melyet a fentről lenyúló kéz szinte kisállatként illet. Míg a meztelen női test, a mellek a tekintet tárgyai, és direkt konfrontációba helyezésükkel ruházhatók fel aktív szereppel a befogadó tekintetében, addig az erektált hímtag már önmagában is kényelmetlen látvány. A festő a hagyományosan képi tabu illetve maskulin dominancia csúcsát éppen annak ábrázolásával és vonzóvá tételével kasztrálja.

1 Szabó Klára Petra: *The only thing standing in between you and me is reality*, 2010, akvarell, fa, papír, digitális keret, animáció (00:01:35), 27,5×32,5×10 cm.

2 Szabó Klára Petra: *Hadd oldjam meg az örületet, ami összezavar téged*, Viltin Galéria, 2022. május 4. – június 11.

3 Szabó Klára Petra: *Semmit magamról*, Viltin Galéria, 2018. január 25. – február 24.

4 Szabó Klára Petra: *A magány árnyalatai I-III.*, 2019, akvarell, papír, kollázs, 56×79,5 cm.

5 Szabó Klára Petra: *A puma éve*, 2022, akvarell, papír, 80×59 cm.